

Raquints cuorts, averts e sensibels

«Barbacor/Herzkater» da Chatrina Josty

Als Dis da litteratura a Domat ha preschantà l'autura Chatrina Josty sia prùma aigna publicaziun. L'ouvra cuntegna raquints rumantschs e tudais-chs e diversas illustraziuns our da sia collecziun da purtrets.

Sco autura nun es Chatrina Josty dal tuot incuntschainta, be uossa das-cha ella preschantar cun «Barbacor/Herzkater» per la prùma vouta ün'aigna publicaziun. Quist es il prüm tom cun raquints cuorts chi cumpara illa nouva seria «Ord chadaina» da la Chasa Editura Rumantscha. Il cudesch cumpiglia 100 paginas e cuntegna raquints rumantschs e tudais-chs ed es illustrà cun purtrets our da la collecziun da l'autura.

Texts actuals

Eir Chatrina Josty tocca pro la generaziun «Y»: La generaziun dal «Why» chi fa plütost ün cuors da ziczac tras tuot las opziuns da la vita. «Nossa generaziun ha la libertà da tsherner e da metter tuot in dumonda, quai cha generaziuns anteriuras nu pudaivan far», disch Chatrina Josty. Tenor ella fa gnir il bainstar actual forsa la vita eir plü cumplichada. Uschè raquintan seis texts dad üna generaziun chi viva in ün muond global, simultan, passager e sragischà. E quai in ün vacum ingio chi regna la temma dal spazi vöd, da la lungurella, d'üna società inuondada da pussibilitats ed ingio chi's prouva da chattar las respostas bsognaivlas i'l cuntschaint. Ils raquints da Chatrina Josty sun cuorts, averts, directs e sensibels e qua o là as sainta pertoc da sias descripiuns. «La gronda part dals texts sun maniat ironicaing e sun mias observaziuns», declera l'autura, »per

L'autura Chatrina Josty ha preschantà in dumengia sia prùma aigna publicaziun.

fotografia: Sandro Hermann

part sun els eir fich exagerats.» Sias istorgias nu sun adüna dal tuot realistichs e nu sun neir na autobiograficas.

«Eu scriv d'urant mias vacanzas»

Il process per la realisaziun da seis prüm cudesch ha dürà duos ons. «Eu

n'ha adüna darcheu scrit ils texts d'urant mias vacanzas», manzuna Chatrina Josty. Ella as piglia temp avuonda per scriver, ma fin uossa nun es quai dvantà ün ritual. Chatrina Josty es nada da l'on 1984 ed ha passantà si'infanzia a Bravuogn. Davo ch'ella ha lavurà

divers ons sco redactura e moderatura pro Radiotelevision Svizra Rumantscha (RTR) es ella actualmaing magistra illa scoula primara da Lai. Daspö divers ons as dedichesch'la al scriver. Als Dis da litteratura, per l'emischium «Impuls» da RTR ed illa «Litteratura» publi-

chescha ella regularmaing. Chatrina Josty scriva texts da differents genres chi sun gnüts publichats tanter oter in l'antologia «mintga di» chi'd es cumparüda da l'on 2015 pro la Chasa Editura Rumantscha.

«Ord chadaina» – üna nouva seria

Il concept per quista publicaziun da Chatrina Josty ha pretais ün'ordinaziun alfabetica dals divers texts culs differents temas. Per mincha custab daja ün text, i cumainza cul raquint davart ils attestats e finischa cun «Zurück – kein Zurück». Mincha raquint es scrit in lingua rumantscha e vain accompagnà d'ün text in tudais-ch e lapro sun agiuntas illustraziuns chi sun gnüdas elavuradas da l'artist Donat Caduff, chi viva hoz a Turich. El ha tshernü il material visual our da las collecziuns da putrets da l'autura ed ha tut landroua singuls aspets e tils ha structurà in ün arch visual. «Barbacor/Herzkater» es la prùma publicaziun cumparüda illa nouva seria «Ord chadaina» da la Chasa Editura Rumantscha. Pro quista seria d'urant las auturas e'ls autuors avair la pussibilità da reflectar e la libertà d'experimentar cul pled scrit. Qua vegnan publichats texts contemporans chi nu laschan as categorisar classicamaing tenor lur fuorma e cuntgnü. «Quista nouva seria ha dat a mai üna gronda libertà, saja quai davart la lunghezza dals texts sco eir in quai chi riguarda las illustraziuns», quinta Chatrina Josty. Per ella esa stat interessant da sviluppar seis cudesch eir insembel cun üna grafica. «Id es üna fuorma chi collia e chi dà istess la libertà bsognaivla a l'autura», conclüda Josty. (anr/afi)

La vernissascha da la nouva publicaziun da Chatrina Josty ha gnü lö in dumengia in occasiun dals Dis da litteratura a Domat. La prelecziun performativa es gnüda accompagnada da musica da Cha da Fö. Ulteriuras prelecziuns cun concert sun als 18 november i'l Chesin Manella a Schlarigna ed als 25 november in l'Hotel Belvédère a Scuol.

Istorgias fictivas cun basa reela

Dis da litteratura La Chasa Paterna es ün periodic da l'Uniun dals Grischs. La nouva publicaziun cuntegna istorgias dad Attilio Bivetti. Zieva avair gieu grand success cun sieu «Ventins e ventatschs da Fex», edidas da la Chasa Paterna, preschainta l'autur da Segl uossa trais istorgias dal temp vegl. Quistas giouvan düraunt il 19level tshientiner. La realited da quella vouta cugnuschta l'autur da raquints da sieu tat e da sias barbas scu eir da documaints scrits. Püs fats istorics

haun fascino Bivetti da maniera ch'el ils ho transfurmos in istorgias. Quistas sun dvantedas captivantas e lur lectüra es divertenta. Il stil es suvenz cundieu cun ironia ed il fat cha l'autur ho scrit püs raquints criminel as spievla eir in quistas istorgias. Las trais istorgias tematischeschan la lavur da tgnair frais-ch las mangiativas cun töchs da glatsch dal lej, la vita isolada dad üna famiglia purila düraunt il lung temp d'ivern e la vita dals prüms turists i'l Hotel Alpenrose a Segl. (map)

Üna novella revoluziunara

Dis da litteratura Selina Chönz es cuntschainta sco autura da Uorsin e Flurina. Sia novella «La chastlauna» muossa ch'ella savaiva eir scriver prosa da qualità per creschüts. Mevina Puorger, l'editura da l'ouvra reedida, ha preschantà la novella da la scriptura, oriunda da Samedan. Selina Chönz (1910–2000) ha publichà «La Chastlauna» l'on 1940 illa seria da «La chasa paterna», ün'ediziun da l'Uniun dals Grischs. La novella quinta

da la vita difficila da Giorgia a Castelmur chi banduna la via predestinada da seis bap, il chastlan Fortunat. Invezza da maridar ün hom nobel o ir in clostra decida Giorgia da renunziar als privilegis, dats ad ella in chüna. Ella vuol manar üna vita simpla, vardaivla ed accumulida. Ils fats da la novella sun istorics e capitan d'urant il temp da la Refuormaziun, las figüras percenter sun fictivas. I's po suppuoner cha'l raquint, dedichà a seis hom Iachen Ulrich Könz, ha trats autobiografics. Eir l'autura s'vess es ida la via da l'indipendenza ed ha stuvü as confrontar cun üna società ostila a l'emancipaziun da la duonna. Eir ella es seguida al clom da l'amur ed ha surtut responsabilità per sia decisiun. Mevina Puorger e Iachen Andry, chi han chüra insembel l'ediziun chi cuntegna eir ün glossari, spereschan cha la novella possa entrar eir illas scoulas. I's po be sperar cha quista peidra preziosa da la litteratura rumantscha chatta l'accoglientscha ch'ella merita. Dal 1940 d'eira quella revoluziunara, seis messagi resta amo hoz actual. (map)

Mevina Puorger, l'editura da la novella da Selina Chönz. fotografia: Flurin Andry

Nouva generaziun d'autuors ha impreschiunà

da scriver d'uffants, giuvenils e giuvenils creschüts da nouv a 25 ons. Per la seguonda jada han ils promotuors regiunals da la LR, Carmen Dedual, David Flepp e Mario Pult, organisà la concorrenza insembel. Il tema da quist on d'eira «Ün di da nar». In tuot sun gnüts inoltrats 104 texts da l'Engiadina e Val Müstair, 48 texts sursilvans e 56 texts sutsilvans e surmirans.

La premiaziun ha gnü lö la fin da settember al medem mumaint a Lavin, Trun e Savognin.

Eir quist on han dat ils organisatuors dals Dis da litteratura a Domat l'ocasiun a victuras e victuors da preleger lur texts. In dumengia han prelet Flurin Bott da S-chanf, Donata Ernst da Sagogn ed Annina Jenal da Savognin. (anr/fa)

Poet e critiker divertan il public

nor Clà Riatsch, üna percepziun scenica precisa d'ün fat cha tuots duos han passantà a Ramosch. La discussiun ha

dat üna stupenda invista illa lavur dal poet sco eir dal critiker, e quai da maniera fich divertenta. (map)

Il poet Dumenic Andry (a schnestra) ed il moderatur Clà Riatsch han discuorrü davart il cudesch da poesias «sablun». fotografia: Flurin Andry